

TOIMINTAKERTOMUS

2022

Rukajärven suunnan historiayhdistys ry

c/o Tikkanen Tenho

Purokuja 3 C 02300 Espoo

www.rukajarvensuunnanhistoriayhdistys.fi

*Hallitus on hyväksynyt toimintakertomuksen kokouksessaan 25.2.2023
RSHY ry on hyväksynyt toimintakertomuksen vuosikokouksessa 25.3.2023*

Sisällys

1	Yleistä	3
2	Hallinto	3
3	Jäsenet	3
4	Jäsenyydet	3
5	Yhteistyötahot	3
6	Toiminta	4
6.1	Aineiston kerääminen ja tallentaminen	4
6.2	Veteraanihaastattelut	4
6.3	Kiinteän linjan kartoitus	4
6.4	Seminaarit	5
6.4.1	<i>Perttulin jotos - seminaari 12.3.2022</i>	5
6.4.2	<i>E.J. Raappana -seminaari 4.6.2022</i>	5
6.4.3	<i>Ermei Kannisen muistoseminaari 15.10.2022</i>	5
6.4.4	<i>Muut yhdistyksen toimintaa tukevat tapahtumat</i>	6
6.5	Muistamiset	6
6.6	Rukajärvi-keskuksen näyttelyt ja tapahtumat	7
6.6.1	<i>Kiuruveden Rukajärvi-keskus</i>	7
6.6.2	<i>Lieksan Rukajärvi-keskus</i>	7
6.7	Pioneeripataljoona 24:n perinteinen tapahtuma Lappajärvellä	7
6.8	Tiedottaminen ja internet-palvelut	7
6.9	Kirjat	8
6.10	Merkittävimmät lahjoitukset	8
6.11	Rahalahjoitukset	8

6.12	Matkat Rukajärven taistelupaikoille	8
6.13	Radio Sandelsin kuuntelijamatkat	8
6.14	Rukapirtti-hanke	8
7	Rahankeräyslupa	8
8	Yleishyödyllisen yhdistyksen status	8
9	Yhdistyksen tilivuosi	9

1 Yleistä

Vuosi 2022 oli yhdistyksen 13. toimintavuosi. Rukajärven suunnan historyayhdistys perustettiin 19.9.2009 Marskin Majalla. Toiminta perustuu yhdistyksen jo aikaisempien vuosien jäsenkokousten tekemiin päätöksiin. Rukajärvi-keskukset ja niissä järjestettävät Perttulin Jotos, E. J. Raappanan ja Ermei Kannisen muistoseminaarit muodostavat toiminnan rungon.

2 Hallinto

Yhdistyksen hallitukseen ovat kuuluneet puheenjohtaja Tenho Tikkanen, varapuheenjohtaja Seppo Räihä, sihteeri ja taloudenhoitaja Jari Kärkkäinen ja jäsenet Pekka Tenhunen, Matti Kilpeläinen, Raimo Jokisalmi ja Ossi Laine.

Yhdistyksen toiminnantarkastajana ja varatoiminnantarkastajana ovat toimineet jo 27.9.2014 pidetystä yhdistyksen vuosikokouksesta lähtien Matti Yrjänä ja Isto Turpeinen. He ovat toimineet perustamisesta alkaen ensin tilintarkastajina ja sitten uusien sääntöjen mukaisina toiminnantarkastajina.

Yhdistyksen vuosikokous pidettiin Kiuruveden Rukajärvi-keskuksessa 12.3.2022.

3 Jäsenet

Yhdistyksellä oli toimintavuonna 118 maksanutta jäsentä.

Lisäksi oli seuraavat veteraanijäsenet, jotka on vapautettu jäsenmaksusta Koppinen Ilmari (8.1.1918), Kumpulainen Eeva-Liisa (4.12.1924), Lintunen Aulis (18.1.1925), Öörni Aarre (12.5.1924), Syrjäniemi Eino (25.4.1918), Merentie Veli (28.3.1924), Ekola Esko (22.3.1924), Uusimäki Pauli (8.6.1924), Tuominen Olavi (5.8.1921), Jääskeläinen Otto (9.4.1924), Hyvönen Antti (20.9.1925) ja Tuhkanen Heikki (7.11.1922).

Uusia henkilöjäseniä liittyi 4.

Yhdistyksen toimintavuoden jäsenmaksun suuruus oli 30 €.

4 Jäsenyydet

Rukajärven suunnan historyayhdistys on Suomen Sotahistoriallisen seuran jäsen vuodesta 2015 alkaen.

5 Yhteistyötahot

Lieksan Rukajärvi-keskuksen toiminnasta yhdistys on solminut v. 2015 yhteistyösopimuksen Lieksan Tukipiste ry:n kanssa. Opastuksesta Lieksan Tukipiste ry:n henkilökunnan lisäksi on huolehtinut Lieksan Matkailuoppaat ry:n ammattioppaat. Matkailuoppaat ovat myös oma-aloitteisesti järjestäneet Lieksan Rukajärvi-keskuksessa erilaisia tilaisuuksia ja ovat pitäneet näyttelytilaa avoimena. Lieksan Matkailuoppaat ovat järjestäneet yhteistyössä Lieksan Rukajärvi-keskuksessa konsertteja ja erilaisia esittelytilaisuuksia.

Yhdistyksellä on ollut yhteistyösopimus Monola Seura ry:n kanssa. Alussa yhteistyö käynnistyi Sibelius-muusikko Jussi Makkosen kanssa. Keskukseen Monola-näyttely on pystytetty yhteistyössä Jussi Makkosen kanssa, jonka tuki on ollut yhdistyksellemme arvokasta.

Rukajärven tien kohteissa yhteistyötä on merkittävässä määrin tehty Nurmijärvellä toimivan Jongunjoen Kyläyhdistys ry:n kanssa sekä Kahvila Annukan omistajan Annukka Kaltiaisen kanssa.

Yhteistyö Suomen Sotaveteraaniliitto ry:n ja Suomen Sotahistoriallisen Seura ry:n kanssa on jatkunut. RSHY ry on julkaissut omilla nettisivuillaan yhteistyökumppaneittensa tapahtumailmoituksia.

Vuonna 2017 käynnistyi yhteistyö Kaakkois-Suomen Viestikilta ry:n kanssa, joka pystytti Lieksan Rukajärvi-keskuksen laajan viestinäyttelyn sekä julkaisi VP 30 joukko-osaston historiateoksen "Viestisotaa Rukajärvellä". Yhteistyö on edelleen jatkunut. Viestinäyttely on pysyvä.

Lieksan kaupungin tuki on ollut merkittävää.

On aloitettu yhteistyö Sodan ja Rauhan keskus Muistin kanssa.

6 Toiminta

Yhdistyksen järjestämistä tilaisuuksista, seminaareista ja yhdistyksen edustajien osallistumisista erilaisiin tilaisuuksiin on julkaistu yhdistyksen ja Rukajärvi-keskuksen nettisivuilla yksityiskohtainen selvitys.

6.1 Aineiston kerääminen ja tallentaminen

Sääntöjensä mukaisesti yhdistys on jatkanut Rukajärven suunnan sotahistoriaan liittyvien veteraanihaastattelujen tekemistä, valokuvien ja erilaisen materiaalin keräystä ja aineiston tallentamista. Veteraanien perilliset ovat luovuttaneet yhdistykselle valokuva- ja muuta aineistoaan, joka on digitoitu ja sen jälkeen materiaali on pääosin palautettu takaisin veteraaneille tai aineiston luovuttajille.

Lisäksi yhdistyksen jäsenet ovat hankkineet omistukseensa vastaavaa yleisesti myynnissä olevaa sotahistoria- ja perinneaineistoa, joka sekin aineisto on valokuvattu ja tallennettu Rukajärven suunnan historiayhdistyksen kokoelmaan.

Veteraaniaineistoa koskevia tallenteita toimintavuotena on kertynyt yli 228 Gt, yhteensä 137 kansioon, mikä käsittää 43 680 tiedostoa.

6.2 Veteraanihaastattelut

Toimintavuoden aikana suoritimme Antti Hyvösen haastattelun. Antti Hyvönen syntyi Kiuruvedellä 20.9.1925. Hän haavoittui vaikeasti 7.8.1944 Ilomantsin taisteluissa. Hän on Kiuruvedellä viimeinen elossa oleva mies Rukajärven suunnalta.

6.3 Tykistömäen ja Vansjärven itärannan kartoitus

Kiinteän linjan takana olevien majoitusalueiden kartoitus aloitettiin Vansjärven itärannan osalta. Kartoituksesta vastasi Jari Kärkkäinen.

6.4 Seminaarit

Vuosikokouksessaan 30.9.2015 Rukajärven suunnan historiayhdistys päätti seuraavaa:

Rukajärven suunnan historiayhdistys tulee järjestämään suunnan komentajan, kenraali E.J. Raappanan muistoseminaarin (2.6.), kenraali Ernei Kannisen (19.10.) ja maanviljelysneuvos Pentti Perttulin (13.3.) syntymäpäivien läheisyydessä seminaarityyppisen tilaisuuden vuorovuosin lisälmen ja Lieksan Rukajärvi-keskuksissa.

6.4.1 Perttulin jotos - seminaari 12.3.2022

Perttulin Jotos-seminaari pidettiin Kiuruvedellä ja oli vuosikokouksen päättämistä tapahtumista ensimmäinen.

Ohjelmassa oli seuraavat esitykset:

- Rukajärven laulu, Taito Kainulainen, säestää Raimo Jokisalmi
- Seminaarin avaus, puheenjohtaja Seppo Räihä
- Rukajärven rintamatunnus, Tenho Tikkanen esitelmä
- Merkkitoimikunnan jäsenen Pentti Perttulin rintamatunnusta koskeva haastattelu
- Kiitos Teille Veteraanit, Taito Kainulainen, säestää Raimo Jokisalmi
- Pentti Perttuli Rukajärven suunnalla, Pentti Perttulin haastattelu
- Keskustelua
- Seminaarin päätös, puheenjohtaja Seppo Räihä

6.4.2 E.J. Raappana -seminaari 4.6.2022

Seminaari pidettiin Lieksassa. E.J. Raappanan muistoseminaarin aluksi laskettiin Osmo Kukkosen valmistama havuseppele Jotos-muistomerille. Lieksan kaupunginjohtaja Jarkko Määttänen toi seminaariin Lieksan kaupungin tervehdysten.

Ohjelmassa oli seuraavat esitykset:

- Sillanpään marssilaulu, Jatta Kettunen
- E.J. Raappanan esineistö, sotakamreeri Rauno Suhonen
- Ilomantsin taistelut, sotakamreeri Rauno Suhonen
- Kenttävartiopuolustuslinja, Antti Haapalainen
- Kenttävartiotutkimuksille luvassa jatkoa, Jari Kärkkäinen
- E.J. Raappana ja Rukajärven rintaman kulttuuri- ja vapaa-ajan toiminta, Tenho Tikkanen
- Evakon laulu, Jatta Kettunen

Lieksan Matkailuoppaiden aloitteesta Rukajärven tien sotahistoriakohteet kunnostettiin talkootyönä 3.6.2022.

6.4.3 Ernei Kannisen muistoseminaari 15.10.2022

Kenraaliluutnantti Ernei Kannisen 100-vuotismuistoseminaari pidettiin Kiuruvedellä Kiurusalissa 15.10.2022 ja ohjelmassa oli seuraavat esitelmät:

- Professori evp. Pekka Visuri: ”Talvisodasta kylmän sodan päätösvaiheeseen– Ermei Kannisen sotilaspalveluksen ajan tapahtumat
- Professori evp. Pekka Visuri: Pääesikunta ja operatiivinen suunnittelu Ermei Kannisen aikana.
- Apulaisprofessori Mikko Karjalainen: Ermei Kanninen sotataipale
- Kenraali Sami Sihvo: Maanpuolustus itsenäisyyden turvana kylmän sodan aikana

Seminaarin avasi RSHY:n puheenjohtaja Tenho Tikkanen. Kiuruveden kaupungin tervehdyksen seminaariin toi kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Tommi Tikka.

Seminaariesitelmien jälkeen nähtiin Ermei Kannisen ja RSHY:n toimintaa kuvaava valokuvanauhoite, ”Ermei Kanninen – Rukajärven veteraani”

Puheenjohtaja Tikkanen kiitti Leena ja Heikki Kannista ja esitelmän pitäjiä sekä Kiuruveden kaupunkia kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Tommi Tikkaa. Lisäksi Tikkanen esitti kiitoksensa myös Valtioneuvoston protokollapäällikön tehtävistä eläkkeelle jääneelle Eva Christina Mäkeläiselle, joka on osallistunut kaikkien Ermei Kannisen muistoseminaarien valmisteluihin. Tämä seminaari oli kuudes. Kiuruveden kaupunki – valtuuston puheenjohtaja Tommi Tikka ja yhdistyksen edustajat muistivat edellä mainittuja henkilöitä ja luovuttivat Jotos-muistomerkin pienoismallin muistoksi seminaarista.

Seminaari järjestivät Kiuruveden kaupunki, Radio Sandels järjestelyvastuu oli Rukajärven suunnan historiayhdistyksellä.

6.4.4 Muut yhdistyksen toimintaa tukevat tapahtumat

Kiuruveden Rukajärven -keskus; 22.1.2022: Muurmannin partioretkestä tulee kuluneeksi 80 vuotta.

6.5 Muistamiset

Yhdistyksemme edustajat ovat osallistuneet myös seuraavien jäsenten ja veteraanien hautajaisiin ja muistotilaisuuksiin tai heitä on muistettu yhdistyksen sivuilla:

- Turunen Mauno (10.8.1923-14.10.2022).
- Pehkonen Risto (28.7.1942- 24.9.2022)
- Savola Yrjö (14.2.1923 – 8.12.2022).
- Mäki-Kojola Heikki (1.2.1924 – 27.11.2022).
- Heikkinen Veikko (4.2.2022 - 4.2.2022)

Veteraanien syntymäpäivinä yhdistyksen hallitus on muistanut määrävuosia täyttäneitä veteraaneja ja niitä veteraaneja, jotka on haastateltu. Lisäksi em. veteraaneja on tervehditty aina joulun alla. Vuonna 2022 täytti seuraavat veteraanit vuosia.

- Kankaanpää Maunu 99 vuotta s. 11.5.1923. RSHY ry:n perustajajäsen
- Koppinen Ilmari 104 vuotta, s. 8.1.1918, Salo.
- Kumpulainen Eeva-Liisa, 98 vuotta, s. 4.12.1924, Helsinki.
- Lintunen Aulis, 97 vuotta s. 18.1.1925, Espoo.
- Syrjäniemi Eino 104 vuotta, s. 28.4.1918, Haapajärvi.
- Öörni Aarre, 98 vuotta, s. 12.5.1924, Lappajärvi.

- Salmela Kalle, 101 vuotta, s. 29.1.1921, Lapinlahti

6.6 Rukajärvi-keskuksen näyttelyt ja tapahtumat

6.6.1 Kiuruveden Rukajärvi-keskus

Rukajärvi-keskuksen sijaintipaikka siirtyy alkutalvesta 2021 Kiuruvedelle, kun Hotelli-Ravintola Peltohovi/YS-Viihde Oy tarjoutui sijoittamaan Rukajärven suunnan sotahistorialliset näyttelyt Peltohovin tiloihin.

Kiuruveden Rukajärvi-keskuksessa pidettiin:

- Perttulin jotos - seminaari 12.3.2022

Näyttelyvieraita Kiuruveden näyttelyssä kävi 73 ihmistä.

6.6.2 Lieksan Rukajärvi-keskus

Lieksan Rukajärvi-keskus oli avoinna 1.1–31.5 ja 1.9–31.12.2022 arkipäivinä klo 9.00–15.00 välisen ajan. Kesäkaudella Lieksan Rukajärvi-keskus avasi kesäkauden kesäkuun 2. päivänä ja päätti sen 31.8.2022. Tällöin Rukajärvi-keskus oli auki myös viikonloppuisin.

Lieksan näyttelyssä kävi 1032 maksanutta asiakasta.

Lieksan Rukajärvi-keskuksessa pidettiin:

Lieksan Rukajärvi-keskuksessa on esillä rintamataidetta ja Kaakkois-Suomen Viestikilta ry:n rakentama Rukajärven rintaman viestitoimintaa esittelevä pysyvä näyttely. Lisäksi näytteellä on Arnold Majewskin aineistoa sekä Helga ja Arnold Majewskin alaisiltaan saama häälahjakalusto. Rukajärvi-keskuksessa näyttelyvieraille voidaan myös esittää laajakuvanäyttöjen kautta mm. veteraanihaastatteluja.

6.7 Pioneeripataljoona 24:n perinteinen tapahtuma Lappajärvellä

Rukajärven suunnan historyyhdistys osallistui Lappajärvellä Pioneeripataljoona 24:n perinteinen tapahtuma Lappajärvellä jo 11. kerran. Tilaisuuteen valmistui PionP 24:n täydennetty historiikki sen toiminnan ajalta. Tapahtumaan osallistuivat Puheenjohtaja Seppo Räihä, varapuheenjohtaja Seppo Ryhänen ja Tenho Tikkanen.

6.8 Tiedottaminen ja internet-palvelut

Yhdistyksen tiedottaminen tapahtuu pääosin yhdistyksen ja Rukajärvi-keskuksen nettisivujen välityksellä. Jäsenille toimitetaan toiminnasta tietoa myös sähköpostin ja kirjeitten kautta.

Yhdistyksen nettisivuille pyritään tallentamaan kaikki yhdistyksen tilaisuuksissa pidetyt esitelmät.

Yhdistys aloitti toimintavuoden aikana internettiin ladattavan karttapalvelun suunnittelun ja laadinnan, jonka kautta jäsenet voivat päästä tutustumaan mm. jatkosodassa käytettyyn venäläiseen topografiseen kartta-aineistoon.

6.9 Kirjat

Painettiin Puustisen 180-sivuisen kuvakirjan.

6.10 Merkittävimmät lahjoitukset

Yhdistys sai Kalle Halosen Soppatykki -teoksen lahjoituksena 12.5.2022 Kirsti Louhivuorelta. Yhdistys sai lahjoituksena perikunnalta Hannu Kauppisen arkiston.

6.11 Rahalahjoitukset

Ylä-Savon veteraanimuusikot lahjoittivat yhdistykselle 1 374,41 €.

6.12 Matkat Rukajärven taistelupaikoille

Yhdistys ei järjestänyt Ukrainan sodan takia sotahistoriallista matkaa Rukajärvelle.

6.13 Radio Sandelsin kuuntelijamatkat

Yhteistyössä Radio Sandelsin kanssa yhdistys järjesti seuraavat sotahistorialliset matkat:

- Matka Lieksan sotahistoriallisiin kohteisiin 22.5.2022.
- Matka Ilomantsin sotahistoriallisiin kohteisiin 2.9.2022
- Matka Lieksan sotahistoriallisiin kohteisiin 24.9.2022

6.14 Rukapirtti-hanke

Vuosikokouksessa 14.3.2020 päätettiin käynnistää Rukapirtin rakentamishanke. Rukapirtistä on laadittu hankesuunnitelma ja sen rahoittamista varten on laadittu Jotos-muistomerkin historiikki

7 Rahankeräyslupa

Poliisihallitus myönsi yhdistykselle jatkuvan valtakunnallisen rahankeräyslupan 28.5.2021. Luvassa määrätty rahankeräystili on Osuuspankki: FI02 5723 0220 2696 12, OKOYFIHH. Luvan numero on RA/2021/707.

8 Yleishyödyllisen yhdistyksen status

Yhdistys haki Verohallinnolta TOL 57 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaista yleishyödyllisen yhteisön statusta. Päätös saatiin 3.1.2022 kun ”Lahjoitusten verovapauslautakunta” oli antanut asiasta 7.12.2021 myöntävän lausuntonsa.

Verohallinto nimesi yhdistyksen vuosiksi 2021—2025 vähennyskelpoisen rahalahjoituksen saajaksi. Lahjoituksenantava yhteisö saa vähentää veronalaisesta tulostaan yhdistyksellenne tehdyn vähintään 850 euron ja enintään 50 000 euron suuruisen rahalahjoituksen vuosina 2021—2025.

Tämä Verohallinnon päätös vahvistaa omalta osaltaan yhdistyksen asemaa kulttuurihistoriallisesti merkittävänä toimijana sotahistoriatyön alueella.

9 Yhdistyksen tilivuosi

Yhdistyksen tulos oli 4 611,92 €.

Jäsenmaksutuotto oli 3 615 €.

Lahjoituksia saatiin 2 324,41 €. Lieksan kaupunki antoi yleisavustusta 2 000 €.

Yhdistyksen taloudellinen tilanne ilmenee tilinpäätösasiakirjoista.